

[Brorsen.]

der husker, at Socialdemokratiets Ordfører en Dag under en Tale i Folketinget, hvor Grundlovssagen var til Behandling, med stor Patos i Stemmen henviste til denne moderne tyske Grundlov. Han stod med Grundloven i Haanden og udtalte, idet han nærmest raabte ud over Tinget, at han meget maatte anbefale, at Rigsdagens Medlemmer gjorde sig bekendt med denne moderne tyske Forfatnings Indhold. Den tyske Grundlov holdt jo imidlertid ikke ret længe, den blev begravet, da Hitler i 1933 overtog hele Magten i Tyskland.

Den nuværende Regering fremsatte et Grundlovsforslag i 1934—35, da den ikke kunde vente Sagen gennemført, fordi Venstre og Konservative, der havde Flertallet i Landstinget paa det Tidspunkt, modsatte sig dette Forslag. Men Regeringen kunde have gennemført Forslaget efter 1936, da den havde faaet Flertal ogsaa i Landstinget. Nu gaar man imidlertid over paa en anden taktisk Linie. Man foreslaar Nedsættelse af en Kommission, og dette vedtoges ogsaa med de Konservatives Stemmer. Jeg har sagt om denne Kommission, og det er den Opfattelse, vi har inden for Venstre, at vi mente ikke, Kommissionen skulde nedsættes, men i og for sig, skulde man endelig have en Kommission, saa var den mærkelig derved, at den bestod udelukkende af Rigsdagsmænd og Ministre, aktive Politikere.

For et Par Dage siden deltog jeg i et Møde, hvor jeg fremsatte denne Udtalelse, og den er efter min Opfattelse blevet noget forkert refereret — det ser man jo undertiden i Bladene —, naar jeg skulde have sagt, at vi skulde have Professoren i Statsret med ind i denne Kommission. Nej, jeg har sagt det paa den Maade, at vi mente ikke, Kommissionen skulde nedsættes, men naar vi endelig skulde have denne Kommission, saa vilde der være en vis Rimelighed i, at man ved Siden af de aktive Politikere ogsaa tog Folk udefra, for ellers kunde vi udmærket godt paa normal Vis behandle denne Sag lige som alle andre her paa Rigsdagen. Vi har altsaa den Opfattelse, at Grundlovssagen skulde behandles paa Rigsdagen i Offentlighedens Paasyn og ikke i en Kommission bag lukkede Døre og nedrullede Gardiner. Kommissionen blev imidlertid nedsat, og Resultatet af Kommissionens Arbejde er det Forslag, der i Dag er til Behandling.

I Kommissionen var forskellige Skitser fremme, og baade Venstre og Det konservative Folkeparti udtaler sig, i Skitsernes Tid, for at bibeholde Tokammerssystemet.

Jeg gør for øvrigt opmærksom paa, at Socialdemokratiet og Det radikale Venstre, der vilde afskaffe Landstinget, som Erstatning vilde indføre et Lovraad. Det konservative Folkepartis Medlemmer anfører netop med Hensyn til det heldige i at bevare Tokammerssystemet, at det rummer en demokratisk Garanti over for Ensiddigheder og Yderligheder. Venstre erklærede sig villigt til en Forhandling om visse Ændringer Landstinget vedrørende. Vi var f. Eks. villige til at nedsætte Valgretsalderen til Landstinget, saa den blev 25 Aar, vi var villige til at skabe Mulighed for eventuelle Konflikters Løsning ved at lade Tingene træde sammen til en forenet Rigsdag, vi fremhævede, at det for os havde den største Betydning, at de personlige Frihedsgoder, Grundloven omhandler, blev fastere forankret i den nye Grundlov. Der skete imidlertid i Forfatningskommissionen det, at de Konservative besluttede sig til at blive den ene Side i den politiske Trekant, der nu staar som Fanevagt om det Grundlovsforslag, Regeringen har fremsat — det er ikke sket uden nogen Ravage inden for Det konservative Folkeparti, der er faldet Brænde ned, som man siger, men Ild i Huset kan man vel ikke sige, der er endnu.

Ser vi nu paa det fremsatte Lovforslags Enkeltheder, er der naturligvis adskilligt, som jeg ingen Anledning finder til at omtale. Det afgørende er en Undersøgelse af de efter vor Opfattelse særlig vigtige Spørgsmaal, som Grundloven omhandler, og for øvrigt bør den mere detaljerede Gennemgang af Lovforslaget som sædvanlig finde Sted i det Udvalg, der bliver nedsat.

Jeg skal først gøre et Par Bemærkninger om Rigsdagens Sættelse, det er Lovforslagets § 29. Rigsdagen skal bestaa af 205 Medlemmer, der skal vælges samme Dag og af samme Vælgerklasse. Naar de er valgt og kommer herind i dette Hus, skal de dele sig i to Afdelinger, Folketing og Rigsting — det er altsaa ikke et rent Et-kammerssystem, det er heller ikke et Tokammerssystem, men en Blanding af begge Dele. Det er givet — det blev for øvrigt ogsaa udtalt af det ærede Medlem, der talte paa Socialdemokratiets Vegne, Hr. Hartvig Frisch —, at man havde taget den norske Grundlov til Mønster. Som allerede sagt vilde det imidlertid være kedeligt, om Norge kasserede Systemet som uden Værdi, i det Øjeblik vi ifører os det gamle Klædebon. Man lægge Mærke til, at Ordet Landsting er ændret til Rigsting. Hvor er det betegnende for Regeringen og dens Partier, at det har spillet en Rolle, en slet ikke saa ringe Rolle,